

# כל הבשר פרק שמיני חולין

1. ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונקרית הנפש והוא מקרב עמיה: שמות לא יד  
2. לא תורע ברמק בלאים פן תקדש המלאה תורע אשר תורע ותבואת הפרס: דברים כב ט  
3. את הקחי תשמרו בהמותיך לא תרביע בלאים שדך לא תורע בלאים ובגד בלאים שעטנו לא יעלה עליך: ויקרא יט יט  
4. אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם יצלי אש ראשו על פריצו ועל קרבו: שמות יב ט

## שיטה מקובצת

א) כלאי זרעים ליתסרו. ג"ב כי תוס' בכורות דף נד ע"א:

## רבינו גרשום

מדאסר רחמנא כלאים לגבוה. והיכן אסר רחמנא שור או כשב פרט לכלאים: מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה. דכתיב מיום השמיני והלאה:

אלתחת וצנחנים צ"ב (דף כד.) דפליגי תנאי גבי ולקח הכהן מדם החטאת בצנצנו ונתן לאיכא דמוקיי אצבע אשלפניו אולקח ולא אנתניה של אחריו ואיכא דמוקיי לה אנתניה של אחריו ולא אלקיחה דלפניו ואיכא דמוקיי לה אחריו והיינו טעמא דפשיטא דקרא משמע טפי אלקיחה דלקיחה ואשכחן

דזכותא אחריתא ולקחת מדם הפר ונתת על קרנות המזבח בצנצנך דהוי אצבע אנתניה והשתא פליגי דחד מוקיי אלקיחה כמשמעותה דקרא וחד מוקיי לה אנתניה דליף סתום מן המפורש ולא צעי נמי לאוקומי אלקיחה דלא שייך לקיחה אלא אצבע אלא דעבד און לשפת המזרק ודך דמוקיי אחריו אלקיחה משום משמעותא ואנתניה דליף נמי מן המפורש וזכרין עיון כל איכא דאמר מקרא נדרש לפניו ולאחריו אס נוכל לישבז שלא יקשה למה ידרשנו לפניו ולאחריו יותר מאותם שאין להם הכרע: (לעיל) ב"ב שתיעבתי דך הרי הוא בב"ב תאב"ב. וא"ת היאך אנו אוכלין אילים אפילו סירסן עובד כוכבים מ"ש מנשר בחלז וי"ל מדאסר רחמנא מעוין וכתות לגבוה מכלל דלהדיטו שרי וא"ו"ת זורס און ככור ליתסר אפילו זרמו עובד כוכבים וי"ל (א) דשרי רחמנא קדשים שהוממו כלכי וא"ל א"כ אינו דבר מתועב: **היא קדש ואין מעשיה קדש.** וא"ת ואימא למשרי בהנאה אכל באכילה אסירי דפריק בסקמון גבי זרעים וי"ל דהיתר הנאה נפקא לן מלכס דאמר במרובה (ב"ב דף ע"א.) ובאלו נערוס (מבוצות לה.) אפילו לרבי

יוחנן הסנדלר דאוסר במצבאל שצבת וקלמ תימנה לרבי יוחנן למה ליה למימר מקדש דמעשה שבת אסירי תיפוק ליה מכל שמיעבתי והיתר הנאה מלכס: **חורש בשור וחמור וחוסם פי פרה ורש בה יתסרו.** פי' השור והחמור ויש ספרים דגרסי השתא לגבוה שרו להדיטו מצעיא א' ולגבוה מנא לן דשרי דכתיב (ויקרא כג) ומיד כן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מכל אלה מכל אלה אי אמה מקריב

פי' מעוין וכתות ונתוק וכתות אכל אמה מקריב קדשים שנעצדה בהן עזירה וא"ת הזרעים והדישה ליתסרו דמקרא דללה על כרחך לא משתרו לגבוה אלא בעלי חיים דאי כל מילי א"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך (א) מכל שמיעבתי לן הזרעים והדישה דלא תחוס אסור משום בהמה וכן לא תחורש ולא משום חרישה וזרעה דלפילו בלאו חרישה אסור להנציג בשור וחמור ב' וא"ת ובסקמון פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דאף לגבוה שרי מהאי קרא דללה וי"ל דקרא דללה צבהמה כתיב ולא בעופות ועוף מצבהמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צבהמה כמו בחורים וצני יונה (א) וא"ת למה לי קרא דללה הא מדאיתערין קרא בצרכי כל הצבהמה להוציא הירוצו והנרצע מכלל דשרי קדשים שנעצדה בהן עזירה לא אסירי מכל שמיעבתי וכן מימא דלא אחי מן הצבהמה אלא לאשמעין מכלל דלהדיטו שרי ולא מיתסר מכל שמיעבתי מ"מ נילף חורש בשור וחמור וחסם פי פרה בק"ו מרובע ונרצע דכתיבה ושרי להדיטו וי"ל דאי לאו אלה הוה אסירין להו מדכתיב מן הצבך כי היכי דממעטין מיניה נעצד ואית ספרים דגרסי ומה שבת דחמירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים בקונטרס ופי' דצבשר וחלז לא אמרינן היא (א) קושיא דמסתברא דכל שמיעבתי עליה רמיין דקא אכיל תועבה גופה אכל היא לא אכיל החרישה עצמה וכן חוסם לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא מכחה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צבשר בחלז ונראה דהיינו טעמא משום דצבשר בחלז הציטול ניכר אכל מעשה שבת אין ניכר שנעשה שצבת ואותו ואת צנו ושילוח הקן דפריך ליה מינייהו צ"ל דניכר בהם האיסור יותר ממנה שניכר בחורש בשור וחמור וחסם פי פרה ודש זה: **פן תקדש פן תוקד אש.** וא"ת והא איזערין קרא לאשמעין דמנותו בשריפה הא כלאי זרעים אין מנותו בשריפה אכל צבהמה אסירי וי"ל דכלאו הכי פריך שפיר א"נ ליכתוב פן תשקף ומדכתיב תקדש משמע דאחא לאסור הנאה קדש: **ב"ב זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו.** וא"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעציר עזין דלא מיתסר כי אס בהוסף מאתים אכל לא הוסף שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא ה"מ צבהמה אכל באכילה אסירי מכל שמיעבתי לך כדעבי למימר הכא וי"ל דמאחר דאשכחן כלאי זרעים דשרי באכילה דאיתקוש לצבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן סברא הוא בלא הוסף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס יש לו להחיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר רחמנא ב"ב צנצנא ובגד בלאים** דלהדיטו שרי. וא"ת ודלמא איזערין קרא להקדישה ואח"כ הרביעה כלאי כדאמר פרק כל האסורים (מנחות כט.) גבי טרפה דאיזערין לאסור לגבוה היכא דהקדישה ואח"כ נטרפה וי"ל דמ"מ הכא אי איתין למיכר של הדיוט מכל שמיעבתי לך כ"ש דלגבוה אסירי מכל שמיעבתי לך אע"ג דהוקדש תחלה וכן י"ל גבי אותו ואתו וכן צנו בסקמון אי נמי מדגלין לך צטרפה שאין חילוק ה"ה בכלאים ומחוסר זמן: **מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה.** דכתיב ומיום השמיני והלאה יראה דאמר לעיל בצרכי אותו ואת צנו (דף פ"א.) נתקו הכתוב ללאו דאותו ואת צנו לעשה: **א' אמרה תורה ש"ח לתק"ה.** תימנה דשרינן הכא מהא סברא בלא שום קרא ובסוף פרק שני דקדושין (דף יג.) גבי צפרי מאורע דריש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת וזאת אשר לא תאכלו לרבות השחוטת ופריך ואיפוך אנה ומשני רבא לא אמרה תורה שנה לתקלה והשתא למה לן קרא "דכל צפור טהורה תאכלו להחיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האמת הוה אמינא דאיך נמי אסירא משום דאיתקוש צפרים אהדידי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שנה לתקלה אי לאו דאיכא עדיין ימורא דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שמיעבתי לך דהכא דלא כתיב בהדיא אשלות הקן ומהך סברא איכא לאוקומי צמילי אחריי:

**שאין ת"פ** מבוש"ל. לית ליה לר"ל הנך דרשות דדרשין בסוף פרק כל שעה (פסחים דף ק"ה.) מינה כלאו ואח"כ צבולו או לשאר משקים כו': צשני

**מעשה שבת.** כגון המצבאל שצבת ליתסרו באכילה לכל ישראל דהא הזהרתיך לתעבו ולהתרחק ממנו ואנן תנן במזיד לא יאכל הוא משום קנס אכל אחרים אוכלין צ"ב (לעיל טו.) **ליספרו.** הזרעים והדישה דהא הרחקתיך מהם כל הנך דקאמר ליתסרו באכילה וצבהמה קאמר

ליתסרו: **הני לא ר"ש.** אכל צבשר בחלז לא אמרינן האי ק"ו דהא כתיב לא תאכל כל שמיעבתי לך ומסתברא דאיסורא דקרא עליה קאמר דהא אכיל תועבה גופה אכל היא לא אכיל החרישה עצמה אלא הבא ממנה והחוסם והדש נמי לאו חסימה גופה קאכיל אלא מעשה הבא על ידה וילפינן משבת דאין הבא מכחה קדש: **כלאי זרעים.** הן עצמן תועבה וליתסרו: **כלאים.** אסירי לגבוה דתניא שור או כבד או עז (א) פרט לכלאים צנצנא דהשוחט (לעיל לה.) **אוסו ואס צנו.** אינו אלא מחוסר זמן שהיוס אסור ומחר מותר: **שילוח הקן ליספר.** כגון נטל את האס מעל הצנים ובא לפנינו וחיצינוהו לשלח דמתן לקמן (דף קמ"א.) משלח ואינו לוקה תאסר באכילה עולמית דהא נעצדה בה עזירה: **לא אמרה תורה שנה לתקלה.** וכאן הרי אמרה שנה דכתיב (דברים כג) לא תקח האס והדר שנה תשלח דאס לקחת אותה חזור ושלחה ואס היתה אסורה לא היה אומר לך שלחנה ויכשלו בה בני אדם וה"ה דמאי למימר נמי כלל הני מה שבת דחמירא כו' ומיניה מדיד דמשכח פירוקא מנופיה לא יליף מאחריני לישנא אחריתא שילוח הקן ליתסר כל שילוח הקן ליתסר האס לעולם ואפילו שנה דהא כל שמיעבתי לך הרי הוא לך לעולם צבל תאכל והרי אסרתיה לך באותה שעה וזה נראה לי עיקר דהא לא קאמר רב אשי דכל דבר שנעצדה בו עזירה ומתחלה הוא מותר אסור דאס כן החורש בשור וחמור והמרביע כלאים והחוסם יאסרו הצהמות ואנן לא פרכינן מינייהו מדיד אלא מן היוצא מן: **שהוא כזה.** שאסור באכילה כזה:

כעורה

פי' מעוין וכתות ונתוק וכתות אכל אמה מקריב קדשים שנעצדה בהן עזירה וא"ת הזרעים והדישה ליתסרו דמקרא דללה על כרחך לא משתרו לגבוה אלא בעלי חיים דאי כל מילי א"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך (א) מכל שמיעבתי לן הזרעים והדישה דלא תחוס אסור משום בהמה וכן לא תחורש ולא משום חרישה וזרעה דלפילו בלאו חרישה אסור להנציג בשור וחמור ב' וא"ת ובסקמון פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דאף לגבוה שרי מהאי קרא דללה וי"ל דקרא דללה צבהמה כתיב ולא בעופות ועוף מצבהמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צבהמה כמו בחורים וצני יונה (א) וא"ת למה לי קרא דללה הא מדאיתערין קרא בצרכי כל הצבהמה להוציא הירוצו והנרצע מכלל דשרי קדשים שנעצדה בהן עזירה לא אסירי מכל שמיעבתי וכן מימא דלא אחי מן הצבהמה אלא לאשמעין מכלל דלהדיטו שרי ולא מיתסר מכל שמיעבתי מ"מ נילף חורש בשור וחמור וחסם פי פרה בק"ו מרובע ונרצע דכתיבה ושרי להדיטו וי"ל דאי לאו אלה הוה אסירין להו מדכתיב מן הצבך כי היכי דממעטין מיניה נעצד ואית ספרים דגרסי ומה שבת דחמירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים בקונטרס ופי' דצבשר וחלז לא אמרינן היא (א) קושיא דמסתברא דכל שמיעבתי עליה רמיין דקא אכיל תועבה גופה אכל היא לא אכיל החרישה עצמה וכן חוסם לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא מכחה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צבשר בחלז ונראה דהיינו טעמא משום דצבשר בחלז הציטול ניכר אכל מעשה שבת אין ניכר שנעשה שצבת ואותו ואת צנו ושילוח הקן דפריך ליה מינייהו צ"ל דניכר בהם האיסור יותר ממנה שניכר בחורש בשור וחמור וחסם פי פרה ודש זה: **פן תקדש פן תוקד אש.** וא"ת והא איזערין קרא לאשמעין דמנותו בשריפה הא כלאי זרעים אין מנותו בשריפה אכל צבהמה אסירי וי"ל דכלאו הכי פריך שפיר א"נ ליכתוב פן תשקף ומדכתיב תקדש משמע דאחא לאסור הנאה קדש: **ב"ב זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו.** וא"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעציר עזין דלא מיתסר כי אס בהוסף מאתים אכל לא הוסף שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא ה"מ צבהמה אכל באכילה אסירי מכל שמיעבתי לך כדעבי למימר הכא וי"ל דמאחר דאשכחן כלאי זרעים דשרי באכילה דאיתקוש לצבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן סברא הוא בלא הוסף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס יש לו להחיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר רחמנא ב"ב צנצנא ובגד בלאים** דלהדיטו שרי. וא"ת ודלמא איזערין קרא להקדישה ואח"כ הרביעה כלאי כדאמר פרק כל האסורים (מנחות כט.) גבי טרפה דאיזערין לאסור לגבוה היכא דהקדישה ואח"כ נטרפה וי"ל דמ"מ הכא אי איתין למיכר של הדיוט מכל שמיעבתי לך כ"ש דלגבוה אסירי מכל שמיעבתי לך אע"ג דהוקדש תחלה וכן י"ל גבי אותו ואתו וכן צנו בסקמון אי נמי מדגלין לך צטרפה שאין חילוק ה"ה בכלאים ומחוסר זמן: **מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה.** דכתיב ומיום השמיני והלאה יראה דאמר לעיל בצרכי אותו ואת צנו (דף פ"א.) נתקו הכתוב ללאו דאותו ואת צנו לעשה: **א' אמרה תורה ש"ח לתק"ה.** תימנה דשרינן הכא מהא סברא בלא שום קרא ובסוף פרק שני דקדושין (דף יג.) גבי צפרי מאורע דריש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת וזאת אשר לא תאכלו לרבות השחוטת ופריך ואיפוך אנה ומשני רבא לא אמרה תורה שנה לתקלה והשתא למה לן קרא "דכל צפור טהורה תאכלו להחיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האמת הוה אמינא דאיך נמי אסירא משום דאיתקוש צפרים אהדידי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שנה לתקלה אי לאו דאיכא עדיין ימורא דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שמיעבתי לך דהכא דלא כתיב בהדיא אשלות הקן ומהך סברא איכא לאוקומי צמילי אחריי:

**שאין ת"פ** מבוש"ל. לית ליה לר"ל הנך דרשות דדרשין בסוף פרק כל שעה (פסחים דף ק"ה.) מינה כלאו ואח"כ צבולו או לשאר משקים כו': צשני

(א) [מכות לה. ב"ב פ"א.] (ב) [קדושין טו.] (ג) [לקמן קמ. יומא סו. קדושין טו.] (ד) [ויקרא כב.] (ה) [נוע"ט מוס' פסחים כא. ד"ה ליכתוב.] (ו) [נוע"ט מוס' מנחות ד. ד"ה רבא ור"א.] (ז) [נוע"ט מוס' מכות לה. ד"ה אמר קרא ומוס' ב"ב פ"א. ד"ה מה קודש וכו' כתבו מירון נכון.] (ח) [עין מהר"מ המגן דברי המוס' ע"פ ג'ל ק"ו.] (ט) [שמי' כ"ט קדושין טו. ד"ה רבא אמר וכו' וקרא דאמרן לעיל וכו' אשמתא צנצנא היא עכ"ל.]

## הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כל וכו' וי"ל מרש"י: (ב) ד"ה חורש וכו' וי"ל דלא שייך לאסור מכל:

## הגהות מהר"י

**לנדר**  
[א] תורה"ה כל שמיעבתי לך וכו' וא"ת זורס און און ככור ליתסר. נכתב על הגליון עי' פרי"ש בחומש פרשת ראה בפסוק לא תאכל כל תועבה ובחומרי שם ועי' במס' בכורות דף נד ע"א בדיקה ומי קיים ר"ח:

## הגהות מהר"ב

**רנשבוג**  
[א] תורה"ה חורש וכו' ולגבוה מנא לן. ג"כ עיין מיר דף ל"ה ע"א ש"י ד"ה וכו' כדעבינן וכו' ומוס' שם ד"ה רבא אמר וכו' ודו"ק: [ב] בא"ד וא"ת בסקמון פריך וכו' כ"ל: